

Кухар О.В.

студентка,

Науковий керівник: Канарик Ю.С.

асистент,

Національний університет біоресурсів та природокористування України

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ

З розвитком ринкових відносин в Україні формується новий тип управління, який домінує в країнах з ринковою економікою, а саме – корпоративне управління. Корпоративна організація власності та функціонування переважної більшості великих і середніх промислових підприємств у вигляді приватних та публічних акціонерних товариств виступає головним чинником формування цього типу управління. У Посланні Президента України до Верховної Ради України «Доповідь про внутрішнє і зовнішнє становище України у 2005 році» [1] неодноразово наголошувалося на тому, що невід’ємною складовою політики економічного зростання має стати невідкладне реформування системи корпоративного управління. Практично з того часу мало що поліпшилося у сфері корпоративного управління та захисту прав акціонерної власності.

Корпоративне право України знаходиться сьогодні на одному із найскладніших етапів свого розвитку, який без перебільшення можна визначити як кризовий. Основними вадами сучасного українського корпоративного права можуть бути визнані:

- безсистемність розвитку, відсутність єдиної концепції формування корпоративного законодавства та загальної методології;
- штучний характер більшості правових приписів – невідповідність юридичної форми економічній сутності відносин, повне ігнорування фактичних потреб учасників корпоративних відносин та форм корпоративної поведінки, що склалися на практиці, а не існують у теорії;
- неврахування сучасного досвіду правового регулювання, тенденцій глобального реформування корпоративного права, які тою чи іншою мірою знаходять прояв у більшості провідних держав світу;
- невмотивоване запозичення закордонного досвіду без чіткого розуміння мети регулювання та аналізу альтернативних моделей («калькування іноземних законів»);
- у край низький рівень юридичної техніки (відсутність єдиної термінології, суперечливість норм, наявність великої кількості дублюючих одна одну норм, юридична невизначеність норм, їхня декларативність);
- значні прогалини у регулюванні (в українському корпоративному праві взагалі немає багатьох класичних правових інститутів, без яких будь-яка модель регулювання корпоративних відносин є дефектною) [2, с. 1-2].

Слід визнати, що сучасне корпоративне законодавство України являє собою у край суперечливий конгломерат правових норм, які безсистемно розкидані по декільком основним джерелам, серед яких насамперед можна

назвати ЦКУ, ГКУ, Закон України «Про господарські товариства», Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців», а також Закон України «Про акціонерні товариства».

З прийняттям Закону «Про акціонерні товариства» тільки започатковано оновлення корпоративного законодавства України. З огляду на європейські стандарти корпоративного права постає необхідність прийняття окремих законів про інші види господарських товариств: товариств з обмеженою і додатковою відповідальністю, повних і командитних товариств, виробничих корпоративів та інших видів корпоративних утворень. Слід удосконалювати законодавство і судову практику по вирішенню корпоративних спорів, зважати на позитивний досвід інших країн [3, с. 31].

Слід погодитися з окремими висновками фахівців про те, що «проблеми корпоративного управління є надзвичайно актуальними, що пояснюється широко розповсюдженою формою корпоративної власності, необхідністю управління нею і стрімким розвитком такої власності в Україні» [4].

Необхідною умовою успішності розвитку корпоративного законодавства України має стати комплексність регулювання та стратегічний підхід.

Запровадження в Україні поширених за кордоном моделей регулювання буде приваблювати іноземних інвесторів значно більше, ніж численні міжнародні договори про стимулювання інвестицій, вільні економічні зони та території пріоритетного розвитку. Участь у господарських товариствах є однією з найбільш поширених форм іноземного інвестування на території України і іноземні інвестори повинні мати можливість працювати за знайомими їм правилами та стандартами, поширеними в усьому цивілізованому світі.

Вчена Кібенко О.Р. стверджує, що основним орієнтиром при проведенні реформування має стати законодавство ЄС (поточне та перспективне). Втім потрібно враховувати й законодавчий досвід інших країн (цікавим у цьому плані видається законодавство Сполучених Штатів, Канади та Росії). Особливо корисним може стати досвід Росії, у якій вже на державному рівні поставлене питання щодо проведення масштабної реформи корпоративного законодавства з урахуванням нових європейських підходів [5, с. 100-101].

Вдосконалення корпоративного управління є одним із головних факторів забезпечення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств. Без ефективної системи корпоративного управління неможливо забезпечити подальший розвиток ринку цінних паперів та капіталу, підвищити ефективність акціонерних товариств [6, с. 17].

Дуже хотілося б щоб Україна не випадала із загальноєвропейського руху і будувала своє корпоративне законодавство неупереджено, враховуючи як позитивний, так й негативний досвід держав-членів ЄС у цій сфері, а також сприймаючи найкращі традиції планування та проведення регуляторних реформ.

Список використаних джерел:

1. Доповідь Президента України до Верховної Ради України. «Про внутрішнє і зовнішнє становище України у 2005 році» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
2. Концепція розвитку корпоративного законодавства України, затверджена рішенням Ради комітету корпоративного права Асоціації правників України від 03.10.2007р. «[Електронний ресурс]. – [Ст. 20] Режим доступу: – <http://www.uaib.com.ua>.
3. Корпоративне право України: підручник / В.В. Луць, В.А. Васильєва, О.Р. Кібенко, І.В. Спасибо-Фатєєва [та ін.]; за заг. ред. В.В. Луця. – К.: Юрінком Інтер, 2010. – 384 с.
4. Євтушевський В.А. Проблеми методології дослідження корпоративного управління в Україні // Збірник наукових праць «Теоретичні та прикладні питання економіки», К.: «Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет». Випуск 3, 2003 р. – С. 17.
5. Кібенко О.Р. Сучасний стан та перспективи правового регулювання корпоративних відносин: порівняльно-правовий аналіз права ЄС, Великобританії та України: Дисертація ... докт.юрид.наук / Націон.юрид.акад. України – Харків, 2006. – Ст. 480.
6. Баюра Д.О. Система корпоративного управління в Україні: стан та перспективи розвитку: монографія / КНУ ім. Т. Шевченка – Київ, 2009. – Ст. 17.

Маслівець Т.В.

студентка,

Науковий керівник: Олефір А.О.

кандидат юридичних наук, асистент,

Полтавський юридичний інститут

Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

**ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА
ПРО ЗАХИСТ ЕКОНОМІЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ**

На сучасному етапі економічної та правової реформ одним із найголовніших чинників ринкових перетворень є розвиток конкурентного середовища, захист якого гарантований Конституцією України та забезпечений значним масивом господарсько-правових нормативних актів. Однак наявність широкої нормативної бази сама по собі не свідчить про те, що в Україні дійсно створений та функціонує ефективний правовий механізм, який забезпечує поєднання ринкової конкуренції з недопущенням порушення прав і законних інтересів суб'єктів господарювання, а також інтересів суспільства та держави. Слабкість та недосконалість заходів юридичної відповідальності значно знижують дієвість правових норм, спрямованих на захист конкуренції. Тому одним з актуальних напрямів господарсько-правових досліджень стає концептуальна характеристика юридичної відповідальності за порушення законодавства про захист конкуренції.

Деякі аспекти юридичної відповідальності за порушення законодавства про захист економічної конкуренції досліджувалися у працях таких науковців як В.В. Галкін, І.І. Дахно, В.І. Єрмоєнко, Н.М. Корчак, Р.Ф. Кузьмін,